

Ljerka
Dulibić

HERA JRP Transfer of Cultural Objects in the Alpe Adria Region in the 20th Century (TransCultAA) / Transfer kulturnih dobara u regiji Alpe Jadran tijekom 20. stoljeća

Transfer of Cultural Objects in the Alpe Adria Region in the 20th Century (TransCultAA) je zajednički znanstveno-istraživački projekt (Collaborative Research Project, CRP) četiri istraživačka tima iz četiri zemlje (Njemačka, Italija, Slovenija, Hrvatska, uz pridružene partnere iz Austrije), financiran od strane HERA JRP (Humanities in the European Research Area Joint Research Programme), kao jedan od osamnaest projekata od ukupno kandidiranih više od šest stotina projektnih prijedloga na HERA natječaju *Uses of the Past 2016-2019*.

Voditelj projekta (Project Leader, PL) je dr. sc. Christian Fuhrmeister, Zentralinstitut für Kunstgeschichte, München, ujedno i glavni istraživač (Principal Investigator, PI) njemačkog istraživačkog tima. Glavni istraživači (PIs) ostalih nacionalnih istraživačkih timova su prof. dr. sc. Donata Levi, Università degli Studi di Udine, prof. dr. sc. Barbara Murovec, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta – Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, te dr. sc. Ljerka Dulibić, Strossmayerova galerija starih majstora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Uz dr. sc. Dulibić kao PI (Principal Investigator), članice hrvatskoga istraživačkog tima (Project Members, PMS) su dr. sc. Iva Pasini Tržec, viša znanstvena suradnica u Strossmayerovoj galeriji

starih majstora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, i dr. sc. Antonija Mlikota, docentica na Odjelu za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zadru, a projektom je predviđeno i zapošljavanje jednoga doktoranda za vrijeme trajanja projekta (3 godine), za što su sredstva u potpunosti osigurana u hrvatskom dijelu budžeta projekta. Institucionalni nositelj hrvatskog dijela projekta (Host Organisation of Principal Investigator) je Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, institucija u svojstvu pridruženog partnera (Associated Partner, AP) za hrvatski dio projekta je Hrvatski restauratorski zavod, a daljnja institucionalna suradnja tijekom implementacije projekta u Hrvatskoj planirana je s Odjelom za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zadru.

Projekt je trogodišnjega trajanja (rujan 2016. – kolovoz 2019.) te podrazumijeva čitav niz istraživačkih i prezentacijskih projektnih aktivnosti kojima će multinacionalni tim istraživača u posve novim okvirima transnacionalne suradnje analizirati “uporabe prošlosti” (*Uses of the Past*) u kontekstu kulturne baštine na području regije Alpe Jadran, posebice s obzirom na konfliktne situacije vlasništva. Riječ je o temeljnom istraživanju, koje podrazumijeva istraživanje arhivskih izvora, uz primjerenu povijesnoumjetničku obradu umjetničkih djela i ostalih

predmeta kulturne baštine koji su bili transferirani odnosno translocirani u regiji Alpe Jadran tijekom 20. stoljeća.

Unatoč izrazito regionalnom fokusu, istraživanje planirano projektom *TransCultAA* temeljit će se na proučavanju posve opipljivih materijalnih posljedica procesa transfera, translokacija, izmještanja, konfiskacija, zaplijena i krađa kulturnih dobara, koji su umnogome odredili cjelokupnu zajedničku europsku povijest odnosa prema kulturnoj baštini. Projekt traži odgovore na pitanja: tko je transferirao i translocirao koje predmete u regiji Alpe Jadran, kada i zašto? Koja su objašnjenja, ako ikakva, (bila) dana za te postupke? Koji su se narativi u tu svrhu koristili i zašto? Kako arhivski dokumenti (iz regije, ali i iz širega područja, čiji su stvaratelji žrtve ili počinitelji, ili pak suučesnici koje nije moguće jednoznačno odrediti) pomažu razumijevanju tih regionalnih i, prije svega, nacionalnih uporaba prošlosti?

Budući da je riječ o temeljnom istraživanju, prikupljanje, dokumentiranje i analiziranje arhivskih izvora ima ključnu ulogu jer samo činjenični podaci imaju snagu prevladavanja mitova i legenda te, posebice, kompetitivnih nacionalističkih narativa. Istraživanjem će ovaj kompleksni fenomen biti obuhvaćen i rasvijetljen na transnacionalnoj razini, temeljem analitičkih studija predmeta zatečenih u regiji ili u tranziciji kroz regiju, u određenim ključnim povijesnim trenucima 20. stoljeća. Na taj način slijedit će se ne samo tragovi transfera predmeta, već i njihova uloga simboličkog kapitala.

Osnovne informacije o projektu dostupne su na mrežnim stranicama Zentralinstituta (<http://www.zikg.eu/projekte/projekte-zi/transcultaa>), a u izradi je i mrežna stranica projekta putem koje će se redovito izviještavati o svim projektnim aktivnostima i rezultatima tijekom trajanja projekta, od 1. rujna 2016. do 31. kolovoza 2019. godine. ×